

Tinning (VS):

Det er jo rigtigt, som det også er blevet nævnt, at Tvind er et fondsbaseret finansimperium, et imperium, der baserer sig på den fondslovgivning, vi har i dag. Det fremgår af statsrevisorernes rapport nr. 379 fra marts 1980, at vi i toppen af det hele har den selv-
ejende institution Fælleseje, som er en fondslignende institution. Det betyder, at man udnytter den fondslovgivning, vi har i dag, som altså giver mulighed for, at overskuddet helt eller delvis unddrages beskattning, at man ikke har pligt til at offentliggøre regnskaber, at man ikke er underlagt nogen bestemmelse om generalforsamling og medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen osv. osv., at indehaveren fritages for indkomstskat af udbyttet, og at gaveafgift, arveafgift og alt det dér også undgås. Det er fuldstændig rigtigt, det gælder også alle mulige andre fondsbaserede finansimperier som f. eks. Jyllands-Posten og Tjæreborg, og en lang række andre eksempler kunne nævnes.

I den forbindelse vil jeg starte med at pege på for det første, om man nogen sinde har kunnet forestille sig en forespørgselsdebat fra fremskridtspartiet, der lagde op til, at vi måtte have en drøftelse af, hvad det var, der egentlig foregik i nogle af alle de andre fondsbaserede finansimperier. Selvfølgelig kan man ikke forestille sig det; fremskridtspartiet er rystende ligeglad med den del af det.

Da VS fremsatte et forslag om disse fonde i marts 1978, sagde fremskridtspartiet entydigt, at det var rigtigt, at den lovgivning gav muligheder for at udnytte alle mulige smutveje og sådan noget, men der var alligevel et eller andet med, at dette her land er så elendigt, at det var godt, der trods alt var nogle smuthuller, hvor man en gang imellem kunne stikke hovedet op og snappe lidt frisk luft, så de smuthuller skulle bare have lov at blive der. Det var noget om baggrunden for denne forespørgsel.

Selvfølgelig er vores klare holdning til denne del af sagen, at lovgivningen bliver udnyttet – og det gælder i øvrigt også lovgivningen om anpartsselskaber – men at der ikke er noget ulovligt i det. Vi mener, man skal ændre lovgivningen, men man skal ikke rette brodden imod Tvind.

Hvad angår den anden del af lovgivningen, som ligger til grund for dette her, nemlig friskoleloven, er det vores klare opfattelse, at folk selvfølgelig skal have mulighed for på deres egne præmisser at drive undervisningsvirksomhed, som de vil, på grundlag af friskoleloven. Uanset om det er kristelige, Tvind eller noget andet, skal folk kunne gøre, som de vil. Det må være en klar demokratisk ret, som skal forsvares, og der skal ikke laves begrænsninger eller beskæringer på nogen som helst led.

Så er der småskolerne. Først vil jeg stille spørgsmål om, hvordan det kan være, at den rapport fra socialstyrelsen, som flere ordførere også har været inde på, og som er dateret november sidste år, først bliver stillet til vores rådighed, dels på biblioteket, dels for socialudvalgets medlemmer, i hvert fald i går kl. 16, eller hvornår det var. Det synes jeg vanskeliggør en kvalificeret debat om den redegørelse. Det må selvfølgelig ende med, som vi også allerede har hørt det, at man plukker lidt hist og man plukker lidt pist og prøver at finde et eller andet, som måtte gavn, hvad man nu har på hjerte.

Jeg synes, at det vigtigste, der er at sige om småskolerne, selvfølgelig er spørgsmålet om, hvad det er for nogle unge, som kommer der. Derom siger kommunerne selv – jeg mener, det er klogere at basere sig på kommunernes end på Tvinds egne udtalelser – at der er tale om unge, hvorom det gælder, at kun omfattende ressourcer eller helt specielle foranstaltninger kan give håb om, at de bringes til igen at fungere på en for dem selv og samfundet konstruktiv måde. Ja men omfattende ressourcer til socialpolitik i dette land er selvfølgelig ikke noget, man skal bede hverken fremskridtspartiet eller andre på højrefløjen eller socialdemokratiet om. Der er ikke nogen omfattende ressourcer til rådighed for kommunerne, og de får dem heller ikke, hvis det står til det flertal, der er herinde; der er nemlig ikke råd, siger man. Derfor er en række kommuner henvist til bl. a. at bruge disse småskoleprojekter, som man vel kan opfatte som en slags »helt speciel foranstaltning«, som det nævnes i denne rapport.

Vi mener, at der nok ligger nogle gode intentioner i disse småskoleprojekter, men er i øvrigt også på den pædagogiske side kritiske over for en stor del af det. Principielt må vi igen sige, at det selvfølgelig er langt bedre